

КОГНІТИВНЕ ПІДГРУНТЯ СЕМАНТИКИ АНГЛОМОВНИХ ІДІОМ ЖІНОЧОЇ РЕФЕРЕНЦІЇ

Мета роботи полягає у встановленні когнітивного підґрунтя семантики ідіом жіночої референції, що функціонують у сучасному англомовному газетному дискурсі, відбиваючи уявлення представників англомовної лінгвокультури про *природні, соціокультурні й індивідуально-психологічні* характеристики сучасної жінки.

Значення ідіоми структуроване на підставі взаємодії двох типів фреймових структур: *категоризувального таксономічного фрейму*, що спирається на *типове уявлення*, і *компаративного фрейму*, що спирається на *гештальт*. Типове уявлення онтологізоване у *свідомості* через *прототип* і становить собою мінімізоване стереотипізоване знання про властивості означуваного. *Гештальт* онтологізований в *уяві* на підставі перцептивного (зорового, смакового, слухового, тактильного) враження, як безпосереднього, так і відбитого в пам'яті, “пам'яті образній” або “пам'яті тіла”. Типове уявлення, прототип, виступаючи в ролі денотата, описує дійсність, а гештальт, виступаючи в ролі квазіденотата, сприяє цьому описові, залучаючи на допомогу уяву.¹

Найбільш представницьку групу становлять ідіоми, що відображають *природно-естетичні* особливості жінки. Серед них *a bit of goods/ crackling/ skirt/ stuff/ muslin/ candy/ fluff/ all right, cushy number, young thing, (red) hot mam(ma), hot totty, hot chick, sex kitten, the belle of the ball, pretty Polly, bathing beauty, beauty queen, English rose, blonde bombshell, sex bomb, sex pot, honey pot, sex object, sexual predator*, що позначають сексуально привабливу жінку. Фразеосемантичні варіанти *a bit of goods/ crackling/ skirt/ stuff/ muslin/ candy/ fluff/ all right* є продуктами *метафори* на підґрунті *предметного гештальта*: харчового продукту (*crackling* – тонке сухе печиво; *candy* – цукерка); артефакту (*stuff/goods/thing* – будь-яка річ/товар; *muslin* – мусліл, тканина, з якої шиють жіночі вбрання; *skirt* – спідниця, частина гардеробу жінки); *плоти, тілесності (flesh* – плоть). Партитивний атрибут *a bit* додає ідіомам ще більшої

експресивності, знаходячись в одному асоціативному ряді з такою прототиповою фемініною характеристикою, як *маленький розмір*. Ідіоми *a bit of skirt/muslin* задіюють метонімію, підміняючи денотат суб'єкта денотатом предмета її одягу. Вибір джерела тропів – *тілесність, товар, гастрономічний продукт, предмет жіночого одягу*, а також їхній позитивний оцінний знак видають суб'єкта оцінки чоловічої статі. Референт-жінка оцінена позитивно, оскільки вона сексуально приваблива з погляду чоловіка, який уподібнює її товарові, насолоді, зосереджує увагу на її тілі, предметі одягу, тобто на всьому тому, що робить її “протилежною статтю”, предметом чоловічого інтересу.

Ідіоми *sex kitten, sex bomb, sex pot, sex object, sex siren, sexual predator, honey pot* структуровані на ґрунті гештальтів *кошеняти (kitten), бомби (bomb), горщика (pot), будь-якого предмета (object), надприродної істоти (siren), хижака (predator)* та атрибутів-параметризаторів *sex* (сексуальний), *honey* (солодкий, медовий); *English rose* – гештальта *квітки (rose)*; *cushy number* – абстрактного уявлення про привабливу жінку як ще одну з багатьох перемог чоловіка та параметризатора *cushy* – принадна та легкодоступна; *blonde bombshell* – гештальта *бомби (bomb)* і параметризатора *blonde* (блондинка – еталон сексуальності).

Фразеологізм *(red) hot tam(m)a* структурований на підґрунті дитячого варіанта вимови слова *mother* – мати, денотат якого *метафорично* переосмислений як *будь-яка жінка*. Параметричні компоненти *red/hot* надають референтові такий атрибут, як *сексуальна привабливість*. Присутність зменшувально-пестливої зовнішньої форми підсилює експресивність фразеологізму, акцентуючи відстань між ролями *матері* й *сексуальної красуні* і, разом з тим, поєднуючи їх в одному денотаті.

Ідіоми *hot totty, hot little number* та *hot chick, hot stuff*, що структуровані, відповідно, на ґрунті *абстрактного гештальта (totty – букв. напідпитку; number – (сл.) власне Я)* і предметного *гештальта тварини (chick – курча)* чи *артефакту (stuff – річ)*, також задіюють атрибути-параметризатори *hot* (сексуальна), *little* (крихітна).

Фразеологізм *bathing beauty* уподібнює красиву жінку учасниці конкурсу краси в купальному костюмі, *belle of the ball* – королеві бала, а *beauty queen* – переможниці конкурсу; тим самим актуалізовано ознаку *тілесної краси* на шкоду *красі духовній*.

Ідіома *pretty Polly* структурована на підґрунті *антропонімічного геіштальта* за участі алітерації.

В досліджуваному дискурсі, за винятком дескриптивних фрагментів, де референт ідіоми не підлягає явній позитивній/негативній оцінці, порівн. (1), почуття-ставлення суб'єкта дискурсу до референта розглянутих ідіом переважно наближається до *зневаги*: оцінюючи позитивно жіночу красу, суб'єкт швидше не захоплюється нею, підносячи її на п'єдестал, а сприймає її як товар, предмет споживання, у чому можна вбачати ставлення до жінки як *сексуального об'єкта*, порівн.:

(1) *She did say yeas to more comedy, with the upcoming ABC sitcom “Hot Mamma”, in which she plays a single mother with a straight-arrow daughter. Again, her sexiness is part of the plot.*²

(2) *...bathing beauty who has obviously had breast reduction surgery...*³

(3) *Powerful/rich/clever men get great kudos from having a cute bit of arm candy teetering along beside them.*⁴

(4) *While Mr Powerful/Rich/Clever's friends may be sniggering behind his back, he feels he is proving his virility by being seen with a neatly packed portion of youth and beauty and will truly believe that the gorgeous young thing loves him for himself.*⁵

(5) *The thing about Mrs. Fox, though, is that despite being an exquisite bit of goods herself, the sexual favours she offers are through the intermediary of the nice girls whom she is intent of turning in whores.*⁶

(6) *And Beppe has decided it's high time he chased a bit of skirt, as it were.*⁷

(7) *What if he'd originally married Camilla and then had an affair with the captivatingly attractive Lady Di? Women's wrath at the spectacle of a prince cheating on his faithful wife with a younger bit of stuff would have been terrible to behold.*⁸

Очевидно, суб'єкт дискурсу жіночої статі усвідомлює негативний прагматичний зміст розглянутих ідіом, оскільки вважає їх образливими, порівн.:

(8) *In 2000, Kay Swinburne launched a claim against Deutsche Bank after being called a “bit of skirt”.*⁹

Цікаво, що деякі з розглянутих ідіом, наприклад *a bit of goods*, вживаються також стосовно референта чоловічої статі. Проте, якщо ідіоми жіночої референції кваліфікують зовнішній вигляд жінки та її сексуальність, то ідіоми чоловічої референції –

відповідність поведінки чоловіка міжособистісним нормам контакту, порівн.:

(9) *Well, Paul returned late and turned out to be an intolerable bit of goods.*¹⁰

Природно-естетичні ідіоми з протилежним оцінним знаком охоплюють *plain Jane*, *big Bertha*, *Mother Bunch*, *swamp sow* (ам.), *thunder thighs* (ам.), *mud duck* (ам.), *horse godmother*, *six pack beauty queen*, що позначають сексуально непривабливу жінку/дівчину.

Ідіоми *Plain Jane* (погануля) і *Big Bertha* (товстуха) – продукти *метафори* на ґрунті *множинного антропоніма*, денотатові якого приписувано атрибути (*plain* – непоказна, *big* – товста), що не вписуються в маскулінний еталон жіночої краси. *Mother Bunch* (товста неохайна жінка) структуровано на підставі метафоричного переосмислення *mother* за участі параметризатора *bunch* (пучок, згорток). Як видно, підставою метафори слугує зовнішня подібність джерела й мети. Фразеологізм *swamp sow* (букв. болотна свиня) і *mud duck* (букв. болотна качка) – *метафори* на ґрунті образу тварини, що набуває в структурі образного складника ідіоми статусу *квазіеталона неохайності* за участі параметризаторів *swamp* (болотний) і *mud* (бруд → брудний). Ідіома *thunder thighs* (товстуха) – продукт взаємодії *метафори* й *метонімії*: для номінації референта-жінки використано денотат частини її тіла (*thighs* – букв. стегна), якому надається атрибут, що метафорично переосмислений за участі *іронії* (*thunder* – громоподібний → такий, що метає громи і блискавки → “загрозливий”).

Фразеологізм *horse godmother* – продукт іронічного переосмислення метафоричного образу *хрещеної матері* завдяки параметризатору *horse*. Образний складник *six pack beauty queen* сформований на підставі *іронічного* переосмислення ідіоми *beauty queen* з позитивним оцінним знаком. Атрибут-параметризатор *six pack* (букв. вагою в шість стосів) додає денотатові *beauty queen* атрибут, несумісний з еталоном жіночої краси.

Почуття-ставлення суб’єкта дискурсу до розглянутих ідіом визначаємо як *зневагу*: суб’єкт оцінки (швидше за все, чоловік) виступає в ролі *експерта*, для якого об’єкт оцінки не становить інтересу через невідповідність еталонові фемінінності, основним

атрибутом якого в маскулінному англомовному соціумі виступає сексуальна привабливість, порівн.:

(10) *Aged 12 I weighed 11st and would often run home from school in tears after yet another bully had called me “thunder thighs”.*¹¹

(11) *They were transformed by wishes come true: an old man turned young again, an anxious woman dozing off as **plain Jane** and waking as a **sex goddess**.*¹²

У досліджуваному дискурсі фразеологізми, що позначають зовні привабливу/непривабливу жінку, вживаються не лише для позначення референта-особи жіночої статі, але і для позитивної/негативної характеристики будь-якого референта-неособи, як, наприклад, у (12), (13) чи (14), де приваблива/неприваблива жінка уподібнена, відповідно, прибутковим та збитковим цінним паперам і нерухомості, порівн.:

(12) *LSE (London Stock Exchange) bid battle has transformed “**plain Jane**” stock into **the belle of the ball**.*¹³

(13) *They are among the brave people who have realized what estate agents are always telling us – that the best way to find value in a slow market is to take a **plain Jane** and turn it into a **pretty Polly**.*¹⁴

(14) *European equity markets could be forgiven for feeling like **plain-Jane bridesmaids**, rather than **attractive, blushing bride**.*¹⁵

Природно-телеологічні ідіоми також охоплюють номінації, що позначають референта-жінку, яка не має достатнього **інтелектуального**, порівн.: *dumb Dora, dolly bird, Barbie doll; вольового*, порівн.: *weaker vessel, clinging vine* або **фізіологічного потенціалу**, порівн.: *mutton dressed as lamb (an old bit of mutton)* – бабуся, яка молодиться; *block of ice* – фригідна жінка.

Ідіома *dumb Dora* структурована на ґрунті **антропонімічного денотата** за участі **алітерації**; *dolly bird*, що позначає дурну, але зовні привабливу дівчину, – продукт подвійної **метафори** на підґрунті двох **предметних гештальтів**: птаха, **квазіеталона дурості**, і ляльки; а *Barbie doll* – гештальта ляльки, **квазіеталона зовнішньої досконалості**. У досліджуваному дискурсі такі ідіоми переважно передають **зневагу** до референта, порівн.:

(15) *Be that as it may, Bette Milder’s Bobbi Markowitz, a sharp-tongued New Yorker who’s ended up in Stepford, isn’t at all impressed with Stepford and its collection of **Barbie dolls**.*¹⁶

(16) She's not a TV star, doesn't seem to have any job that justifies public interest; isn't even a **dolly bird** of page three...¹⁷

Ідіома *clinging vine* – метафора, що уподібнює слабку жінку лозі, яка обвиває сильного чоловіка, який служить їй опорою; *a weaker vessel* (букв. скудельна судина) становить собою біблійну алюзію, що також підкреслює слабкість жінки в порівнянні з чоловіком, порівн.:

(17) *Dismissing then those pretty feminine phrases, which the men condescendingly use to soften our **slavish dependence**, and despising that **weak elegance of mind**... and **sweet docility of manners**, supposed to be the sexual characteristics of the **weaker vessel**...*¹⁸

У досліджуваному дискурсі ці ідіоми передають різні почуття-ставлення в залежності від емпатії суб'єкта. Наприклад, у (18) мовець, очевидно, розділяє традиційне уявлення про фемінінність, оскільки *не схвалює* дії референта-жінки, яка не демонструє пасивність, слабкість і нерішучість, вербалізовані *clinging vine*, порівн.:

(18) *This paragon is, we are told, like a "plant... nourishing herself directly from the source". But if Deborah is a plant, **she's certainly not a clinging vine**. When she propositions a man called Lev, it's with a sexy whisper: "I'm a rabbi, not a nun."*¹⁹

Становить інтерес ідіома *mutton dressed as lamb* – бабуся, яка молодиться, що позначає не просто зовні непривабливу жінку, але жінку, яка стає непривабливою через свій вік, що дозволяє зарахувати цю ідіому до *природно-телеологічних*. Ця ідіома сформована на підставі *метафоричного* уподібнення молодій жінки *ягняті*, а літньої – *старій вівці*, що викликає *зневажливе* ставлення до референта, порівн.:

(19) *Come the age of 40, however, the gloss starts to wear off. That dinky little velvet-trimmed pink cardigan from Boden looks just a bit too **mutton dressed as lamb**.*²⁰

Наявність в англійській фразеологічній системі подібних ідіом підтверджує наші попередні міркування про те, що основними критеріями оцінювання жінки в англійській маскулінній культурі є *молодість* і *зовнішня привабливість*, а не якісь інші особистісні якості.

До ідіом, що кваліфікують *фізіологічний* потенціал жінки, варто також зарахувати *block of ice*, метафору, що уподібнює фригідну жінку *крижині*.

Соціокультурні ідіоми охоплюють **статусно марковані** соціально-телеологічні й **статусно-професійні** і **статусно немарковані** соціально-реляційні й соціально-політичні номінації.

Соціально-професійні ідіоми залучають *sister of mercy*, що позначає черницю. Як і інші ідіоми жіночої референції, *sister of mercy* вживається для позначення референта-неособи якого так чи інакше можна асоціювати з еталонними фемінінними якостями, у цьому випадку – з *милосердям* чи *поблажливістю*, порівн.:

(20) *This is really bargain-basement hotel life – but with so much class... The door clicks open and for £ 15 you couldn't find that much comfort in the arms of some cut-price **sister of mercy**.*²¹

До цієї ж групи слід віднести ідіому *a playboy bunny*, що вказує на *жінку, яка розважає гостей у нічному клубі*ву еротичному костюмі зайчика, та *street walker*, що позначає вуличну повію.

Соціально-телеологічні ідіоми з **висхідним вектором престижності** охоплюють *media queen* – особа, що знаходиться в центрі уваги преси; *Lady Bountiful* – добродійка, патронеса, що влаштовує з благодійності шоу; зі **спадним вектором престижності** – *Lady Muck* – жінка, що вважає себе дуже важливою та вимагає до себе особливої уваги.

Ідіоми *Lady Muck* і *Lady Bountiful* структуровані на ґрунті *одиночного антропонімічного денотата*, а *media queen* – *метафори*, що спирається на *гештальт королеви*, у якому актуалізований атрибут *популярність, публічність*.

У досліджуваному дискурсі *Lady Muck* переважно має іллокуцію *несхвалення* або *осудження*, як, наприклад, у (21), де соціально успішна жінка, розуміючи, як їй чоловіку важко вести домашнє господарство, *почувається винною*, тому що ніяк йому не допомагає, і порівнює себе з *Lady Muck*, порівн.:

(21) “*We have a role reversal*”, she explains. “*I earn the money*”. Jan was a banker, but after losing his job he turned his hand to painting and to looking after Mo. “*He does the house, all the shopping and cooking, walks the dogs and picks up the newspapers,*” she says. “*Then I come down **like lady muck** and have breakfast*”.²²

Не всі соціально-телеологічні ідіоми жіночої референції підлягають *градації* за ступенем соціального престижу. Цьому легко знайти пояснення: у *маскулінному англомовному соціумі* жінці для самовираження відведена не *соціальна сфера*, а *сфера родини й побуту, сфера інтимних стосунків*. Так, ідіома *wall*

flower – продукт метафори на ґрунті гештальта кімнатної рослини – позначає дівчину, що залишилася без кавалера. Ця ідіома вербалізує традиційний стереотип фемінінності, в межах якого успішність жінки ототожнюється з вдалим заміжжям, порівн.:

(22) *Jennifer agrees: “I got sick of hovering like a sad wall flower waiting for a man to choose me”.*²³

Як і інші ідіоми жіночої референції, зокрема *plain Jane/pretty Polly*, ідіома *wall flower* вживається у досліджуваному дискурсі не лише для позначення референта-особи жіночої статі, але і для метафоричного подання референта-неособи, як, наприклад, у (23), де збиткові цінні папери уподібнені дівчині, що залишилася без кавалера, порівн.:

(23) *Equity wall flowers find a dearth of dancing partners on the dancing floor.*²⁴

Соціально-реляційні ідіоми охоплюють *old cake*, *unappreciated/ unappropriated blessing* зі значенням *стара діва*; *grass widow* – дружина, що не живе з чоловіком; *green widow* – дружина, що проводить весь день вдома за містом, поки її чоловік знаходиться на роботі; *golf/hunt widow* – дружина/жінка, чоловік/кавалер якої надмірно захоплюється гольфом/охотою, залишаючи її одну; *media widow* – дружина медіа-магната, що не приділяє їй уваги; *trouble and strive, one’s old Dutch* – стара дружина-тягар; *Mrs Right* – ідеальна супутниця життя; *left-handed wife* – коханка; *notch on the bed post* – нова коханка, що уособлює чергову перемогу чоловіка; *wifely doormat* – дружина, що цілком підкоряється чоловіку.

Усі розглянуті ідіоми – продукти *метафори*: дівчина, що не вийшла заміж, уподібнена ніким не оціненому (*unappreciated*) або не придбаному (*unappropriated*) благу (*blessing*) або черствому тортові (*old cake*), порівн.:

(24) *Single women over 25 are referred to as “Old Cake”.*²⁵

Дружина, що не заслуговує на увагу чоловіка, уподібнена вдові (*widow*) або важкій ноші, що вимагає турботи й праці (*trouble and strive*). Особливо цікава метафора *one’s old Dutch* на ґрунті етноніма *Dutch* (голландський), що має негативний зміст. Негативний потенціал етноніма прийнято пов’язувати з англо-голландською конкуренцією на морях і війнами XVII століття. Ідіома *left-handed wife* використовує негативний потенціал параметризатора *left-handed* – не схожа на більшість; *notch on the*

bed post уподібнює коханку *зарубці на бильці ліжка* (*notch on the bed post*). Реляційні ідіоми вербалізують традиційний гендерний стереотип, де жінці відведена функція забезпечення потреб чоловіка, з якою вона повинна миритися, якщо хоче відповідати еталону, порівн.:

(25) *The proverbial **golf widow** – or any spouse whose mate gets involved in a time-sapping pursuit – has nothing on the **hunt widow**. But unlike other avocations, this one has a pretty good pay off: a game-filled freezer.*²⁶

Позитивним оцінним потенціалом володіє ідіома *Mrs Right*, денотатом якої є уявлюваний жіночий образ, мрія чоловіка.

Разом з тим зневажають і дружину, що не має власної думки, уподібнюючи її *ганчірці*, об яку витирають ноги, порівн.: *wifely doormat* (*doormat* – букв. килимок, що лежить біля дверей).

Соціально-політичні ідіоми охоплюють *Aunt Tabby* – прізвисько консервативно налаштованої жінки, противниці жіночої рівноправності; *Aunt Jane* – прізвисько негритянських богомолка.

Індивідуально-психологічні ідіоми залучають, головним чином, **морально-етичні** номінації **активно неповажного** референта-жінки, що нехтує **міжособистісними нормами контакту**: “Не слід бути жадібною”, порівн.: *daughter of the horse-leech* – вимагачка; “Не слід бути надто цікавою”, порівн.: *old wife* – кумонька, плетуха.

Ідіома *daughter of the horse-leech* – **метафора** на ґрунті гештальта тварини, *кінської п’явки*, *квазіеталона кровожера*; *old wife* – також продукт **метафори**, що уподібнює жінку нудьгуючій *кумоньці*, основним заняттям якої є прояв нездорової цікавості до справ інших. У досліджуваному дискурсі усі ці ідіоми, дякуючи їхньому негативному потенціалу, набувають іллокуції **презирства**.

До **активно-неповажних міжгендерних** ідіом зараховуємо *fallen angel*, *Cousin Betsy*, *Lady Chatterley* – розпусна жінка; *dolly mor* – неохайна розпусна жінка; *Lady Macbeth* – жорстока, владна, амбіційна жінка, що має вплив на слабого духом чоловіка. Ідіома *fallen angel* – **метафора** на підґрунті **предметного гештальта**: “грішного ангела”, де зіштовхуються два несумісних атрибути: **безвинність**, **натхненність** і **гріховність**; *Lady Chatterley*, *Lady Macbeth* структуровані на ґрунті **одиничних антропонімів**, що відсилають до відомих

літературних персонажів. *Cousin Betsy* – продукт *метафори* на ґрунті *антропонімічного денотата*, цікавий тим, що такий атрибут, як *порочність*, приписувано не жінці певної моральної категорії, а жінці як такій (*cousin* – *кузина* – персонаж, що існує в житті практично кожної людини). *Dolly mop* – продукт взаємодії *метафори* та *метонімії* (*mop* – букв. неохайна копиця волосся).

У досліджуваному дискурсі ці ідіоми переважно набувають іллокуції *зневаги*, порівн.:

(26) *Nor can she be compared with Charlotte Church, the pretty teenager who was shamelessly marketed as having the “voice of an angel” and whose reputation – after a series of cheap publicity stunts and media fatigue – is now that of a fallen angel.*²⁷

(27) *This poor creature was a “dolly mop”, a servant girl who supplemented her wages with a bit of other, if you know what I mean, guy.*²⁸

Таким чином, гештальт ідіом жіночої референції виконує кілька функцій: бере участь у процесі категоризації немовної дійсності, взаємодіючи з категоризувальним фреймом, наслідком чого є характерна для ідіом *дифузність денотата*, порівн.: *Lady Bountiful*; визначає знак та інтенсивність раціональної оцінки в діапазоні *дуже добре :: дуже погано*: наприклад, негативний потенціал ідіоми *plain Jane*, гештальт-структура якої відсилає до образу *поганулі, що мешкає по сусідству*, набагато менш інтенсивний, ніж негативний, потенціал *daughter of the horse leech*, що відсилає до образу *кінської п'явки* – еталона ненажерливості; є підставою для культурної мотивації на підґрунті співвіднесення гештальт-структури з культурними еталонами і стереотипами: наприклад, в українській культурі *лис* є *еталоном хитрості*, а в американській, крім того, *жіночої елегантності й зовнішньої привабливості*, тому референт *foxu lady* є завидним трофеєм для чоловіка, що зменшує негативний потенціал ідіоми; образний складник *one's old Dutch*, навпаки, підсилює негативний потенціал ідіоми, оскільки він пов'язаний з негативним стереотипом усього голландського в англомовній культурі як наслідок історичного протистояння цих двох націй; культурна мотивація, у свою чергу, також впливає на знак та інтенсивність оцінки; створює емоційну напругу й викликає емоційне сприйняття референта у вигляді *почуття-ставлення*, тобто відіграє роль емоціогенного стимулу; визначає умови дискурсивного контексту, за яких доречно/недоречно вживання

ідіоми, тобто *стилістично маркує* ідіому: *swamp sow* недоречна практично в будь-якому контексті, за винятком того, де прагматичною метою суб'єкта дискурсу є *образ* референта, створення “погрози його обличчю”.

Проведений аналіз дозволяє говорити про те, що значення ідіоми становить собою інференційне знання про денотат, тобто прототипову особу чоловічої або жіночої статі в колективній свідомості англomовного соціуму, яке виводиться не з безпосереднього значення слів-компонентів переосмислюваного словосполучення, а із знання (соціокультурного, історичного, релігійного, наукового, літературного, міфологічного і т.д.) про *властивості означуваного*. Знання про означуване ідіоми одержує ціннісну кваліфікацію на підставі раціональної оцінки, яка також становить собою інференційне знання *про цінність* тих або інших властивостей означуваного в системі аксіологічних орієнтирів маскулінного англomовного соціуму. Сприйняття суб'єктом дискурсу образної гештальт-структури ідіом є стимулом для емотивного *почуття-ставлення* до тієї подоби, через призму якої сприймається означуване, а також дає суб'єкту дискурсу усвідомлення того, у яких соціально значних дискурсивних контекстах доречно або недоречно використати ідіому.

Перспективним слід вважати використання застосованої методики до аналізу когнітивного підґрунтя семантики ідіом інших ідеографічних груп.

ПОСИЛАННЯ ТА ПРИМІТКИ

1. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. – М.: Языки русской культуры, 1996. – С. 56 і далі; див. також: Мартинюк А.П. Конструювання гендеру в англomовному дискурсі. – Харків: Константа, 2004. – С. 206-207.
2. Knight Ridder, Apr. 19, 2004, p. K 0357.
3. New York Times, Apr. 25, 2004, p. AR21(L).
4. Sunday Times, May 2, 2004, p. 16.
5. Sunday Times, May 2, 2004, p. 16.
6. The Guardian, Feb. 5, 2005, p. 28.
7. Daily Record, Jun. 2, 2001, p. 15.
8. Daily Post, Apr. 6, 2005, p. 6.
9. The Guardian, Apr. 8, 2002, p. 19.

10. The Guardian, May 1, 2004, p. 57.
11. News Letter, Oct. 31, 2001, p. 20.
12. New York Times, May 25, 2004, p. E2(L).
13. Financial Times, Jan. 8, 2005, p. 20.
14. Sunday Telegraph, Jan. 9, 2005, p. 2.
15. Financial Times, Oct. 16, 2004, p. 21.
16. Empire, Aug. 2004, p. 98.
17. Liverpool Echo, Mar. 23, 2002, p. 18.
18. New York Times, May 29, p. 5 (L).
19. New York Times, Jan. 30, 2005, p. 16, col 02 (46 col in).
20. Sunday Times, Oct. 5, 2003, p. 7.
21. Birmingham Post, Jan. 17, 2001, p. 22.
22. The Independent, Feb. 9, 2005, p. 6.
23. Sunday Times, May 2, 2004, p. 16.
24. Financial Times, Oct. 16, 2004, p. 21.
25. Week, Jan. 18, 2003, p. 41.
26. Knight Ridder, Nov. 9, 2004, p. K2274.
27. Financial Times, Feb. 5, 2005, p. 34.
28. Herald, Dec. 1, 2003, p. 26.